**Krimināllieta Nr.11092009320**
**Nr.KA04-0651-21/7**

**S P R I E D U M S**
**Latvijas Republikas vārdā**
**Rīgā 2021.gada 16.septembrī**

**Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija**
**tiesnese Signe Kalniņa,**
**tiesnese Sandra Amola,**
**tiesnese Ligita Kuzmane**
**rakstveida procesā izskatīja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā saistībā ar Rīgas Ziemeļu prokuratūras prokurora Andreja Tihomirova apelācijas protestu par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 4.novembra spriedumu.**

1. **Aprakstošā daļa**

[1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 4.novembra spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 52.panta septīto daļu, 45.[1]panta sesto daļu galīgais sods /pers. A/ noteikts pēc vairākiem spriedumiem, šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot sodu, kas nav izciests pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.februāra sprieduma brīvības atņemšana uz 1 gadu 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu ieskaitīts soda laikā apcietinājums šajā kriminālprocesā no 2020.gada 5.februāra līdz 2020.gada 4.novembrim, vienu apcietinājuma dienu rēķinot kā vienu brīvības atņemšanas dienu.

Atstāts negrozīts /pers. A/ piemērotais drošības līdzeklis – apcietinājums, kurš atceļams pēc sprieduma spēkā stāšanās.

/pers. A/ atbrīvots no advokāta darba samaksas.

Piedzīta no /pers. A/ par labu cietušajai /pers. C/ kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu 85 *euro* apmērā.

Piedzīta no /pers. A/ valsts labā Juridiskās palīdzības administrācijas izmaksātā valsts kompensācija 1075 *euro* apmērā /pers. C/.

Izlemts jautājums par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

[2] Ar pirmās instances tiesas spriedumu /pers. A/ atzīts par vainīgu un sodīts par Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, par to, ka viņš nodarīja tīšus vidēja smaguma miesas bojājumus.

[3] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Rīgas Ziemeļu prokuratūras prokurors A. Tihomirovs, lūdzot pirmās instances tiesas spriedumu atcelt daļā par apsūdzētajam noteikto sodu un galīgo sodu un šajā daļā taisīt jaunu spriedumu, nosakot apsūdzētajam sodu brīvības atņemšanas veidā uz 2 gadiem. Galīgo sodu noteikt saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 45.[1]panta sesto daļu, 52.panta pirmās daļas 4.punktu brīvības atņemšana uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

[3.1.] Apelācijas protestā norādīts, ka pirmās instances tiesa ir formāli atsaukusies uz Krimināllikuma 46.panta prasībām, bet faktiski tās nav ņēmusi vērā un nav analizējusi tieši skatāmajā lietā būtiskus apstākļus soda noteikšanai apsūdzētajam.

Pirmās instances tiesa spriedumā ir konstatējusi, ka /pers. A/ ir fiziski vērsies pret ievērojami fiziski vājāku personu, izdarot vairākus sitienus cietušajai ar dūri un kājām, sitieni bija vērsti uz dzīvībai svarīgu orgānu – galvu, kā arī izdarīti ar lielu spēku, jo cietušajai konstatēts deguna kaula lūzums, deguna starpsienas un apakšžokļa kreisās puses lūzums. Vienlaikus pirmās instances tiesa ir konstatējusi, ka /pers. A/ noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī bijis vairākkārt sodīts, tostarp par laupīšanu, bet nosprieda /pers. A/ sodīt ar brīvības atņemšanas sodu zem vidējā sankcijas apmēra, kas ir noteikts Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā.

Apelācijas protestā norādīts, ka par /pers. A/ personību noskaidrots, ka viņš ir vairākas reizes sodīts. Tiesa, nosakot sodu /pers. A/, nav ņēmusi vērā būtisku apstākli, ka iepriekš viņš jau bija sodīts par noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar vardarbību, proti, pēc Krimināllikuma 176.panta otrās daļas. Pēc soda izciešanas /pers. A/ tika atbrīvots no ieslodzījuma 2019.gada 22.martā un viņam tika noteikta probācijas uzraudzība uz 2 gadiem. /pers. A/ probācijas uzraudzības laikā pēc 10 mēnešiem un 5 dienām izdarīja jaunu noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar vardarbību.

No minētā secināms, ka /pers. A/, atrodoties brīvībā var atkārtoti pārkāpt likumu, savu uzvedību nav labojis, turklāt tas viss liecina par to, ka /pers. A/ piekopj dzīvesveidu, kas ir pretējs normālai sabiedrības uzvedībai, klaji ignorē morāles normas.

Tāpat pirmās instances tiesa, vērtējot noziedzīga nodarījuma raksturu, nav pietiekoši izvērtējusi apstākli, ka vidēja smaguma miesas bojājumus /pers. A/ nodarīja cietušajai vairāku sitienu rezultātā, sitot ar rokām un kājām pa cietušās ķermeni.

Tiesa konstatēja apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu un pastiprinošo apstākli – recidīvs, kas prokurora ieskatā norāda uz to, ka persona sistemātiski izdara noziedzīgos nodarījumus, secinājumus pēc iepriekšējo sodu izciešanas nav izdarījusi un līdz ar to viņam ir nosakāms sods brīvības atņemšanas veidā virs vidējā sankcijā noteiktā soda apmēra, kas ir saistīts ar viņa izolēšanu no sabiedrības pēc iespējas ilgāk, lai panāktu to, ka viņš neturpina noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu. Vienlaikus tiesa konstatēja apsūdzētā rīcībā atbildību pastiprinošu apstākli – noziedzīgs nodarījums izdarīts alkohola ietekmē. Prokurora ieskatā, ievērojot divu atbildību pastiprinošu apstākļu esību, pirmās instances tiesa spriedumā nepamatoti noteica brīvības atņemšanas soda apmēru zem vidējā brīvības atņemšanas soda sankcijas apmēra.

Prokurors uzskata, ka tiesa, notiesājot /pers. A/, piespriežot viņam sodu brīvības atņemšana uz 1 gadu un galīgo sodu brīvības atņemšana uz 1 gadu un 3 mēnešiem nesasniedz Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, jo tādējādi apsūdzētais netiks pakļauts soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, /pers. A/ personībai, radītajam kaitējumam un citiem lietas apstākļiem.

[3.2.] Tāpat apelācijas protestā norādīts, ka tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā, nosakot galīgo sodu, ir atsaukusies uz Krimināllikuma 52.panta septīto daļu, kas nosaka, ka aizstātos sodus pilnībā saskaita, bet vienlaikus norāda, ka galīgais sods nosakāms pēc vairākiem spriedumiem tos daļēji

saskaitot saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, kas norāda, ka spriedumā izdarītie secinājumi par galīgā soda noteikšanu ir pretrunīgi.

Prokurora ieskatā galīgā soda noteikšanas pamats šajā krimināllietā ir Krimināllikuma 51.panta pirmā daļa, 45.[1]panta sestā daļa, 52.panta pirmās daļas 4.punkts.

[4] Lietā iesniegts apsūdzētā aizstāves Astras Kalējas viedoklis par apelācijas protestu, kurā norādīts, ka pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, jo tiesa, ņemot vērā visus lietas apstākļus ir noteikusi /pers. A/ samērīgu sodu, līdz ar to iesniegtais apelācijas protests ir noraidāms.

Aizstāve norāda, ka pirmās instances tiesas ir ņēmusi vērā visus lietas izskatīšanas gaitā konstatētos apstākļus, kā arī par atbildību mīkstinošu apstākli atzinusi to, ka apsūdzētais pilnībā atzina savu vainu noziedzīgā nodarījumā, izdarīto ļoti nožēloja, atvainojās cietušajai, apņēmās atlīdzināt zaudējumus, kurus viņam nebija iespēja atlīdzināt lietas izskatīšanas laikā, jo atradās apcietinājumā.

Aizstāves ieskatā par atbildību mīkstinošu apstākli atzīstams apstāklis, ka apsūdzētais šajā krimināllietā ir arī cietušais, jo tika piekauts no cietušās /pers. C/ drauga puses, savukārt pati cietusī atradās stiprā alkohola reibumā, nekaunīgi un agresīvi izturējās pret /pers. A/, iesperot viņam pa dzimumorgāniem, par ko tika liecināts tiesas sēdē.

**Motīvu daļa**

[5] Tiesas kolēģija, iepazinusies ar apelācijas protesta motīviem, aizstāves viedokli, pārbaudījusi krimināllietas materiālus apelācijas protesta ietvaros, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par apsūdzētajam noteikto galīgo sodu un šajā daļā taisāms jauns spriedums.

[6] Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa likumīgi un pamatoti atzinusi /pers. A/ par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta pirmajā daļā.

[7] Nosakot apsūdzētajam sodu, ir jāievēro Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā definētais soda mērķis un Krimināllikuma 46.pantā ietvertie soda noteikšanas principi, t.i., saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu, nosakot soda veidu, jāņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, kā arī vainīgā personība un saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu, nosakot soda mēru, jāņem vērā atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi.

[8] Tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamatots apelācijas protestā izteiktais lūgums noteikt apsūdzētajam bargāku brīvības atņemšanas sodu.

Apelācijas protestā redzams, ka lūgums noteikt apsūdzētajam bargāku brīvības atņemšanas sodu, tiek pamatots ar to, ka pirmās instances tiesa nav pietiekami izvērtējusi izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, apsūdzētā personību, iepriekšējās sodāmības, to, ka probācijas uzraudzības laikā izdarīja jaunu noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar vardarbību.

Tiesas kolēģija norāda, ka atbilstoši Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā noteiktajam, noziedzīgo nodarījumu raksturs, smagums, apsūdzētā personību raksturojošas ziņas ir apstākļi, kas ņemami vērā, nosakot soda veidu.

Apsūdzētajam ar pirmās instances tiesas spriedumu noteiktais soda veids – brīvības atņemšana – apelācijas protestā nav apstrīdēts.

Pirmās instances tiesa, izvērtējot Krimināllikuma 46.panta otrās daļas nosacījumus – izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību, pamatoti secināja, ka soda mērķa sasniegšanai apsūdzētais ir sodāms ar brīvības atņemšanas sodu.

Pirmās instances tiesa, nosakot soda veidu, ir ņēmusi vērā apelācijas protestā norādītos apstākļus par noziedzīgā nodarījuma raksturu, smagumu, apsūdzētā iepriekšējām sodāmībām, to, ka probācijas uzraudzības laikā izdarīja jaunu noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar vardarbību.

[9] Atbilstoši Krimināllikuma 46.panta trešajā daļā noteiktajam, nosakot soda mēru, ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli, atbilstoši Krimināllikuma 47.panta otrajai daļai, tiesa atzinusi apsūdzētā savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli, atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktam, tiesa atzina to, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, un, atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktam, atzina to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

*Tiesas kolēģija uzskata, ka, nosakot apsūdzētajam soda mēru, pirmās instances tiesa* ir ievērojusi Krimināllikuma 46.panta trešās daļas nosacījumus, *ņēmusi vērā to, ka apsūdzētajam ir konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un divi atbildību pastiprinoši apstākļi.*

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesas piespriestais sods un tā apmērs ir samērīgs un adekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam un nav uzskatāms par pārāk mīkstu sodu, pastāvot gan atbildību mīkstinošam apstāklim, gan diviem atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Tiesas kolēģija uzskata, ka ar apsūdzētajam noteikto brīvības atņemšanas soda mēru uz vienu gadu, tiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis.

[10] Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu aizstāves viedoklī norādīto, ka par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli ir atzīstams tas, ka apsūdzētais ir atzīstams arī par cietušo, jo ticis piekauts no cietušās /pers. C/ drauga puses.

Pirmās instances tiesa spriedumā ir jau vērtējusi minēto aizstāves argumentu un tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā atzītajam (sprieduma [5] punkts), ka apstāklis, ka apsūdzētais nodarījis miesas bojājumus cietušajai, jo viņu pirms tam fiziski ietekmējis cietušās draugs, nevar tikt atzīts par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli, jo apsūdzētais nenodarīja miesas bojājumus cietušās draugam, bet gan vēlāk vērsās pret fiziski ievērojami vājāku cietušo, turklāt brīdī, kad cietušās draugs nebija klāt.

[11] Tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas protests ir pamatots daļā par konstatēto pretrunu galīgā soda noteikšanā.

[12] Pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka apsūdzētajam galīgais sods ir nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas, 45.[1]panta sestās daļas nosacījumiem, pievienojot neizciesto papildsodu – probācijas uzraudzība pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.februāra sprieduma.

Apelācijas protestā pamatoti norādīts, ka pirmās instances tiesas saīsinātā un pilnā sprieduma rezolutīvajā daļā redzams, ka, nosakot galīgo sodu, tiesa ir atsaukusies uz Krimināllikuma 52.panta septīto daļu, kas nosaka, ka aizstātos sodus pilnībā saskaita, lai gan vienlaikus tiesa norādījusi, ka galīgais sods nosakāms pēc vairākiem spriedumiem tos daļēji saskaitot saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu.

Pirmās instances tiesas sprieduma motīvu daļā redzams, ka tiesa, motivējot galīgā soda noteikšanu, ir pareizi atsaukusies uz Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 45.[1]panta sesto daļu, 52.panta pirmās daļas 4.punktu, un norādījusi, ka galīgais sods ir nosakāms daļēji pievienojot ar brīvības atņemšanu aizstāto probācijas uzraudzību, kas nav izciesta pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.februāra sprieduma.

[13] Ņemot vērā [11]-[12] norādīto, tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 52.panta septīto daļu, 45.[1]panta sesto daļu un galīgais sods ir nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas, 52.panta pirmās daļas 4.punkta, 45.[1]panta sestās daļas nosacījumiem, noteiktajam sodam daļēji pievienojot neizciesto sodu pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.februāra sprieduma.

[14] Apsūdzētā aizstāve A. Kalēja iesniedza rakstveida viedokli par apelācijas protestu un paziņojumu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā – par viedokļa sastādīšanu 78,65 *euro* apmērā.

Tiesas kolēģija uzskata, ka, ņemot vērā, ka apsūdzētais nebija izteicis viedokli vai apelācijas instances tiesā viņam būs nepieciešams aizstāvis, apsūdzētais ir atbrīvojams no samaksas par aizstāves darbu – rakstveida viedokļa sastādīšanu. Minētie izdevumi ir sedzami no valsts līdzekļiem.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz iepriekš minēto, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 561.[1]pantu un 563.panta 1.[1]daļas 2.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

**n o s p r i e d a**

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 4.novembra spriedumu atcelt daļā par galīgā soda noteikšanu saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 52.panta septīto daļu, 45.[1]panta sesto daļu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu, 52.panta pirmās daļas 4.punktu, 45.[1]panta sesto daļu galīgo sodu /pers. A/ noteikt pēc vairākiem spriedumiem, šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pievienojot sodu, kas nav izciests pēc Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 14.februāra sprieduma un galīgo sodu noteikt brīvības atņemšana uz 1 (vienu) gadu 3 (trīs) mēnešiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

/pers. A/ atbrīvot no procesuālo izdevumu samaksas par valsts nodrošinātās aizstāves sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā.

Procesuālos izdevumus 78,65 *euro* (septiņdesmit astoņi *euro* 65 centi) apmērā par aizstāves darbu apelācijas instances tiesā segt no valsts līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā Krimināprocesa likuma 574. un 575.pantos paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Nolēmuma pieejamības diena – 2021.gada 16.septembris.

Tiesnese (personiskais paraksts) S. Kalniņa
Tiesnese (personiskais paraksts) S. Amola
Tiesnese (personiskais paraksts) L. Kuzmane